

Näringslivsstrategiskt program 2026-2036

KOMMUNSTYRELSEN

INNEHÅLL

1	VÄGEN FRAMÅT - SÅ HÄR VILL VI ATT SALA SKA VARA	5
2	SAMMANFATTNING	6
3	INLEDNING	7
3.1	Syfte	7
3.2	Avgränsning	7
4	BAKGRUND OCH UNDERLAG	8
4.1	Grundförutsättningar	8
4.2	Nuläge	9
5	ÖNSKAT LÄGE OCH VISION	11
5.1	Ett företagsklimat vi alla kan vara stolta över	11
5.2	Visionen som riktmärke	11
5.3	Ett växande näringsliv med tydlig profil	11
6	STRATEGISKA INRIKTNINGAR	12
6.1	Vårda och utveckla befintligt näringsliv	12
6.2	Stärka platsens varumärke	13
6.3	Attrahera etableringar som stärker och kompletterar	14
7	VÅRA ARBETSSÄTT FÖR UTVECKLING	15
8	MÅLGRUPPER – ATT STÄRKA DET SALA HAR OCH BYGGA FÖR FRAMTIDEN	18
9	FOKUSOMRÅDEN - INRIKTNING OCH ÅTGÄRDER	19
9.1	Företagsklimat och service	19
9.2	Kompetensförsörjning	20
9.3	Infrastruktur och digitalisering	20
9.4	Bostäder och etableringsmark	21
9.5	Attraktivitet och platsvarumärke	21
9.6	Gröna näringar och hållbar omställning	22
10	GENOMFÖRANDE OCH FINANSIERING	23
11	UPPFÖLJNING, MÅL OCH INDIKATORER	24
11.1	Våra mål	24
11.2	Indikatorer – det vi bevakar	25
12	FRÅN ORD TILL HANDLING	27
12.1	Våra första steg	27
12.2	Roller och ansvar	27
12.3	Vad du som företagare kan förvänta dig – och hur du kan bidra	27
12.4	Uppföljning och lärande	28
13	SLUTORD	28

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Näringslivsstrategiskt program 2026-2036		Dokumenttyp Program	Omfattar Kommunen
Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Dokumentansvarig Näringslivschef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2025-11-12	Översyn bör göras 2036	Klassificering 1.3.1	Diarienummer KS 2023/1253
Relation Vision och långsiktiga mål och Översiktsplan 2050	Ersätter Näringslivsprogram 2020- 2026 och Besöksnäringsstrategi 2018-2024		Författningssamling

1 VÄGEN FRAMÅT - SÅ HÄR VILL VI ATT SALA SKA VARA

Det här är vår gemensamma riktning för Sala – en vägledning i allt från stora investeringar till små förbättringar i vardagen.

Sala ska vara en kommun i rörelse; en plats som utvecklas hållbart med trygghet, företagsamhet och omsorg om människor, natur och klimat. Vårt läge i Mälardalen, med närhet till Uppsala, Västerås, Dalarna och Stockholm, gör det enkelt att driva företag i hela Sala kommun och att arbeta både här och i regionen.

De företag och invånare som redan finns här är grunden för vår framtid, och vi lägger stort fokus på att bygga utvecklingen tillsammans med dem. Vi utvecklar Sala genom att satsa på våra styrkeområden, skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt i företagen och välkomna etableringar som kompletterar dem – samtidigt som vi håller dörren öppen för nya initiativ.

När människor och företag får rätt förutsättningar att leva, arbeta, utvecklas och trivas blir de våra starkaste ambassadörer. Det är genom lokalt engagemang, företagsamhet och hållbara val vi skapar långsiktig utveckling – för Sala, för framtiden. Det är så vi bygger framtidens Sala.

Vårt strategiska ja-test - hur vi håller kursen mot framtidens Sala

För att säkerställa att en insats, kampanj eller etablering är i linje med vår strategi vill vi kunna svara ja på så många av dessa frågor som möjligt:

- **Är det hållbart?** – socialt, ekologiskt och ekonomiskt.
- **Stärker det Sala?** – människor, företag eller platsens attraktivitet.
- **Tar det vara på vårt läge?** – i Mälardalen eller i våra styrkeområden.
- **Kompletterar det?** – tillför något nytt som stärker helheten.
- **Präglas det av företagsvänlighet?** – öppenhet, dialog och lösningsorienterat bemötande.
- **Riktat det sig rätt?** – möter det behoven hos våra prioriterade målgrupper.

2 SAMMANFATTNING

Programmet är en gemensam färdplan för ett starkare näringsliv och en mer attraktiv plats, med hållbar utveckling som grund och buren av samspelet mellan kommunen, näringslivet, föreningar, regionala aktörer och alla som bor och verkar i Sala.

Sala kommuns näringslivsarbete utgår från tre strategiska inriktningar:

- *Vårda och utveckla befintligt näringsliv genom service, dialog och stöd.*
- *Stärka platsen och varumärket genom att bygga trivsel och stolthet och sprida bilden av Sala både lokalt och externt.*
- *Attrahera rätt etableringar som utgår från och kompletterar våra styrkor.*

Arbetet bedrivs enligt vad Sala kommun kallar popcorn-modellen: vi kombinerar långsiktiga satsningar på de stora frågorna med snabba, konkreta insatser som skapar energi, stolthet och synlighet längs vägen.

För att lyckas lägger Sala kommuns näringslivsarbete kraften på sex fokusområden: företagsklimat, kompetensförsörjning, infrastruktur, bostäder och mark, platsvarumärke samt gröna näringar och hållbar omställning.

Handlingsplaner tas fram för varje område och blir en del av den ordinarie budgetprocessen.

Ansvariga kommunala kontor följer utvecklingen genom mål vi kan påverka, och indikatorer som ger en temperaturmätare på helheten.

Välkommen hem till Sala – idag, imorgon och långt in i framtiden!

3 INLEDNING

Sala formas varje dag av människorna som bor här, företagen som verkar här och kommunen som skapar förutsättningar. Varje möte och agerande bygger bilden av vår plats, i hur vi samarbetar, bemöter varandra och berättar om vår plats. När vi lyfter fram det som fungerar, hittar lösningar på det som behöver bli bättre och visar stolthet över vår plats, stärker vi vår attraktionskraft. Det här programmet visar hur Sala kommun omsätter vår lokala kraft i handling: god service, företagsstöd, attraktiva miljöer och fungerande infrastruktur.

Programmet fungerar som styr- och samverkansdokument och prioriterar insatser som ger störst effekt för hela platsen – från tätort till landsbygd. Det ska vägleda politiska beslut och förvaltningars arbete samt vara ett stöd för näringslivet, föreningsliv och regionala aktörer. Programmet ska också ge externa intressenter en god bild av hur kommunen jobbar med tillväxtfrågorna för att stötta dem i deras beslut om Sala är platsen för dem.

3.1 Syfte

Syftet är att göra kommunens inriktning för näringslivsarbetet tydlig och gemensam, för politiken, förvaltningarna och våra samarbetspartners och därmed skapa bästa möjliga förutsättningar för företag att driva, växa och etablera sig i Sala.

3.2 Avgränsning

Sala kommun spelar en viktig roll som samordnare, möjliggörare och medaktör i platsens utveckling – men kan inte ensam bära hela ansvaret. För att insatserna ska bli hållbara och ge effekt behöver de bygga på gemensamt engagemang, realistiska förväntningar och tydlig ansvarsfördelning.

Sala kommun är samordnare, möjliggörare och medaktör – men bär inte ensam ansvaret. Programmet avgränsas till områden med direkt påverkan på företagens förutsättningar där kommunen kan göra skillnad:

företagsklimat/myndighetsservice, kompetensförsörjning, infrastruktur, verksamhetsmark och bostäder, platsvarumärke samt gröna näringar och hållbar omställning. Skola, kultur och fritid styrs primärt i andra program och berörs endast översiktligt. Detaljerade mål och insatser tas fram i handlingsplaner per fokusområde.

4 BAKGRUND OCH UNDERLAG

Bakom programmet finns många samtal, erfarenheter och idéer som formats tillsammans med dem som lever och verkar här. Viljan att bidra och samverka är en av våra största styrkor och utgör, tillsammans med visioner, målområden och utvecklingsinriktningar i lokala och regionala styrdokument, grunden för det näringslivsstrategiska programmet (se bilaga 1).

Näringslivet, politiken och förvaltningen har efterfrågat tydligare styrning. Dialogerna pekar på återkommande behov: bättre service, mer samverkan, platsutveckling och starkare platsmarknadsföring. Programmet svarar mot dessa behov.

4.1 Grundförutsättningar

För att företagen i Sala ska kunna växa och bidra till en trygg och hållbar framtid behövs några grundläggande byggstenar. Skola, kultur, fritid och bostäder gör Sala attraktivt för människor att leva i och för företag att satsa i. Dessa delar har stor betydelse för näringslivet, men behandlas ingående i andra styrdokument och berörs därför bara översiktligt i detta dokument:

I det här programmet fokuserar vi på de grundförutsättningar som direkt och avgörande påverkar företagens möjligheter att utvecklas och etablera sig, att

växa, rekrytera och behålla rätt kompetens och kommunens attraktionskraft för nya etableringar.

Mark: Byggklar mark i rätt lägen för olika ändamål och förutsägbara plan- och bygglovsprocesser ger företagen en snabb väg från idé till etablering.

Infrastruktur: Säkrad elkapacitet, fungerande vägar och goda kommunikationer är avgörande vid expansion och nyetablering.

Service: Effektiva, tydliga och möjliggörande myndighetsprocesser skapar förtroende och tempo; kompletterande företagsstöd och väl fungerande nätverk stöttar vardag och tillväxt.

Kompetensförsörjning: Relevanta utbildningar och nära samverkan skola-näringsliv, tillsammans med ett bostadsutbud som matchar målgrupperna, stärker förmågan att attrahera, rekrytera och behålla kompetens.

4.2 Nuläge

Sala står starkt med ett brett näringsliv och god växtkraft. Det geografiska läget, stabil energiförsörjning och attraktiva miljöer ger goda förutsättningar för etablering och tillväxt.

Styrkor – i korthet

- Bredd av branscher med styrkor inom gröna näringar, industri, handel, bygg och besöksnäring

- Läget och tillgängligheten: järnvägsknut – Dalabanan och UVEN (tågsträckning mellan Uppsala och Norrköping/Linköping via Sala) och storregional arbetsmarknad.
- Energi: lokal och stabil elförsörjning via Sala Heby Energi med tidig kapacitetsdialog.
- Attraktiv plats: levande föreningsliv, rik historia och positiv inflyttning
- Ett stärkt varumärke – fler känner till Sala, och bilden är mer positiv
- Samverkan och service: aktiv dialog, företagsbesök/-träffar, fokus på det personliga mötet och företagslots
- Trygghet: låg brottslighet (i jämförelse), starkt BRÅ-samarbete (medborgarlöften), samt tillgång till sjukhus och polisstation

Utmaningar – i korthet

- Kortare ledtider och bättre planberedskap - mer byggklar mark.
- Kompetensförsörjning och matchning.
- Konjunkturen och omvärldsläget: dämpad efterfrågan, höga kapitalkostnader och kostnadsläge samt osäkerhet i leverantörsled påverkar investeringar och lönsamhet.
- Fortsatt behov av att stärka företagsklimatet.

Analysen visar samtidigt en regional avmattning men stora möjligheter i den gröna omställningen – vilket kräver långsiktighet och flexibilitet i arbetet.

5 ÖNSKAT LÄGE OCH VISION

Det önskade läget beskriver hur Sala blir ännu mer attraktiv och konkurrenskraftig för företag, invånare och besökare och fungerar som målbild och inriktning för kommunens arbete och samverkan.

5.1 Ett företagsklimat vi alla kan vara stolta över

Sala kännetecknas av öppen dialog, enkel service och förutsägbara processer. Nya etableringar möts av en välkomnande attityd och följer en koordinerad, snabb väg från första kontakt till beslut och uppstart. Samtidigt som befintliga företag får stöd att utvecklas och växa.

5.2 Visionen som riktmärke

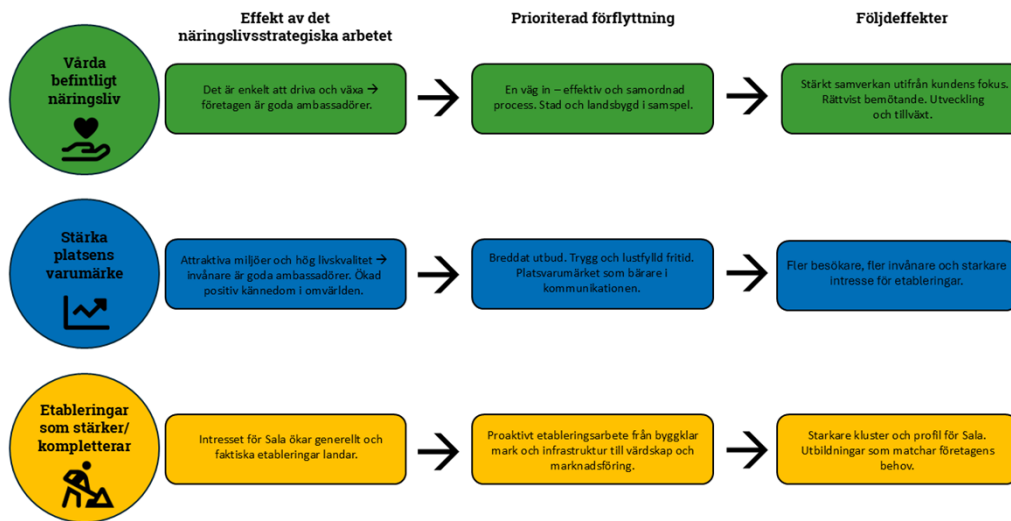
Kommunens vision och Översiktsplanen pekar mot ett hållbart, tryggt och klimatsmart Sala med livskvalité och växtkraft, där stad och landsbygd utvecklas tillsammans. Näringslivet präglas av hållbar utveckling och långsiktiga, tillitsfulla och tydliga relationer med kommunen.

5.3 Ett växande näringsliv med tydlig profil

Näringslivet är välmående, växande och mångsidigt – med gröna näringar, industri, besöksnäring och småföretagande som motorer. Företag, föreningar och kommun arbetar tillsammans för att skapa jobb och ett samhälle där trygghet, trivsel och framtidstro är en självklar del av vardagen.

6 STRATEGISKA INRIKTNINGAR

Vi arbetar långsiktigt inom tre strategiska inriktningar som tillsammans leder mot önskat läge: vårda och utveckla befintligt näringsliv, stärka platsens varumärke samt attrahera etableringar som stärker och kompletterar. Varje inriktning genomförs via handlingsplaner för våra sex fokusområden.

Bilden visar de strategiska riktningarna, effekt av det näringslivsstrategiska arbetet, önskad förflyttning samt följeffekter.

6.1 Vårda och utveckla befintligt näringsliv

Ett starkt näringsliv börjar med att ta hand om de företag som redan finns här. Genom service, dialog och stöd skapar Sala kommun förutsättningar för hållbar tillväxt och långsiktiga relationer i hela kommunen, där stad och landsbygd samspelar och blir en attraktiv helhet.

Effekt: Företagen upplever att det är enkelt att driva och växa i Sala. Tydlig service, aktiv dialog och snabb uppföljning gör att de är goda ambassadörer.

Prioriterad förflyttning

- En väg in, spårbar ärendehantering och gemensamma servicelöften.
- Företagsbesök, branschforum och systematisk återkoppling som leder till förbättringar.
- Tidig samordning mellan berörda förvaltningar och bolag för korta ledtider.

- Utveckla servicenoderna på landsbygden enligt översiktsplanen, samt säkra service, infrastruktur och verka för full digital uppkoppling – i löpande dialog med landsbygdens aktörer enligt landsbygdsprogrammet.

Följdeffekt: Effektivare ärendehantering, rättvisare bemötande och fler som vill bo, verka och växa i hela kommunen.

Koppling till fokusområden: Företagsklimat (myndighetsservice), kompetensförsörjning, bostäder och verksamhetsmark, infrastruktur (inkl. digital), platsvarumärke, gröna näringar och hållbar omställning.

6.2 Stärka platsens varumärke

Platsens attraktionskraft påverkar allt – från stolthet till inflyttning och investeringar. Sala kommun tydliggör och förstärker bilden av Sala, både lokalt och externt, så att platsen förknippas med attraktiva miljöer och hög livskvalitet.

Effekt: Invånare och företag rekommenderar Sala i ord och handling – de delar goda exempel, välkomnar och samverkar. Fler känner till Sala och fler väljer Sala när de jämför platser att bo, arbeta, investera eller besöka.

Prioriterad förflyttning:

- Skapa förutsättningar för att bredda handel och service i Sala stad och på landsbygden (i linje med översiktsplanen och landsbygdsprogrammet).
- Evenemang och kampanjer som lockar såväl besökare som invånare och skapar energi och möten.
- Trygga kultur- och fritidsmiljöer som stärker upplevelsen av platsen.
- Konsekvent användning och fortsatt implementering av platsvarumärket i kommunikation, möten och miljöer – internt för att skapa stolthet och engagemang, externt för ökad igenkänning, stärkt identitet och tydligt värdeerbjudande.
- Storytelling och ökad digital närvaro för att sprida den goda berättelsen om Sala och nå fler målgrupper.

Följdeffekter: Fler besökare, fler invånare och starkare intresse för etableringar.

Koppling till fokusområden: Platsvarumärke, gröna näringar och hållbar omställning (upplevelser/profil), bostäder och mark (attraktionskraft), företagsklimat (värdskap/kommunikation), infrastruktur (tillgänglighet).

6.3 Attrahera etableringar som stärker och kompletterar

Sala arbetar proaktivt med etableringar som matchar och kompletterar våra styrkor – industri, gröna näringar, besöksnäring och handel. Arbetet samspelar med Affärsplan Västmanland 2030 (delmål 12: magnet för företag, talanger och investeringar).

Effekt: Intresset för Sala ökar och leder till träffsäkra etableringar. Företag beskriver Sala som en välkomnande och förutsägbar etableringsort med kort väg från första kontakt till uppstart.

Prioriterad förflyttning:

- Byggklar mark i prioriterade lägen med planerad kapacitet i el, VA och infrastruktur (väg/järnväg).
- Koordinerad etableringsprocess med en väg in, tydliga ledtider och *after care* – uppföljning och kontaktperson efter etableringsbeslut.
- Samordnat värdskap mellan förvaltningar/bolag samt aktiv dialog med berörda aktörer (t.ex. utbildning, energi, fastighetsägare).
- Riktad prospektering och marknadsföring mot utvalda branscher och värdekedjor – i nära regional samverkan.

Följdeffekter: Fler etableringar och jobb, starkare kluster och profil för Sala, samt utbildningar och kompetens som bättre matchar näringslivets behov.

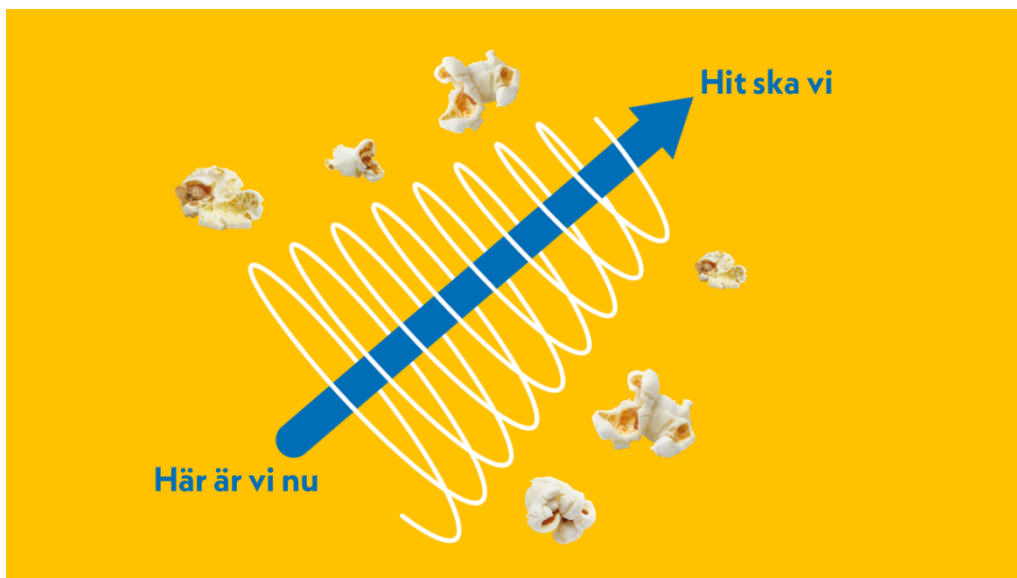
Koppling till fokusområden: Bostäder och verksamhetsmark, infrastruktur (inkl. energi), företagsklimat (process/värdskap), kompetensförsörjning, platsvarumärke, gröna näringar och hållbar omställning.

7 VÅRA ARBETSSÄTT FÖR UTVECKLING

Hur vi arbetar avgör resultaten. Sala kommun håller ihop helheten och stärker samspelet mellan människor, företag och kommun i både stad och på landsbygd. Grunden är enkel: skapa bra villkor och trivsel för dem som redan valt Sala. När vardagen fungerar och bemötandet är gott blir företag och invånare våra starkaste ambassadörer. Samtidigt bearbetar vi våra prioriterade målgrupper – besökare, inflyttare och företagsetablerare, så att varje möte leder vidare: från besök till flytt, från intresse till etablering. Så blir programmet levande i vardagen.

Vår alldeles egna popcorn-modell för riktning och energi.

Helhetsperspektivet är centralt, och vi kallar det "popcorn-modellen": Sala kommun driver de stora långsiktiga frågorna (den raka pilen) och strör in 'popcorn' (spiralen) som märks här och nu; konkreta insatser som till exempel evenemang och utsmyckningar av det offentliga rummet som skapar uppmärksamhet, glädje och stolthet under resans gång.

Ett starkt lokalt engagemang är grunden för att skapa förutsättningar för nya företag, besökare och inflyttare. När människor och företag väljer Sala ska de känna trygghet i att våra relationer bygger på respekt och öppenhet och att våra processer är tydliga. Här ska det vara lätt att förstå vad en kan förvänta sig och hur saker hanteras; från första kontakten till färdigt beslut. Genom attraktiva miljöer, trygga relationer och ett välfungerande arbetssätt blir vi en plats där både idéer och människor vill växa.

Hela kedjan: besökare, invånare, inflyttare, företagsetablerare. Få flyttar till en plats de aldrig besökt. En plats där människor trivs stärker företagets möjligheter att rekrytera och behålla kompetens. Därför jobbar vi sammanhållet med besökare, invånare, inflyttare och företagsetablerare – eftersom alla delar hänger ihop och stärker varandra.

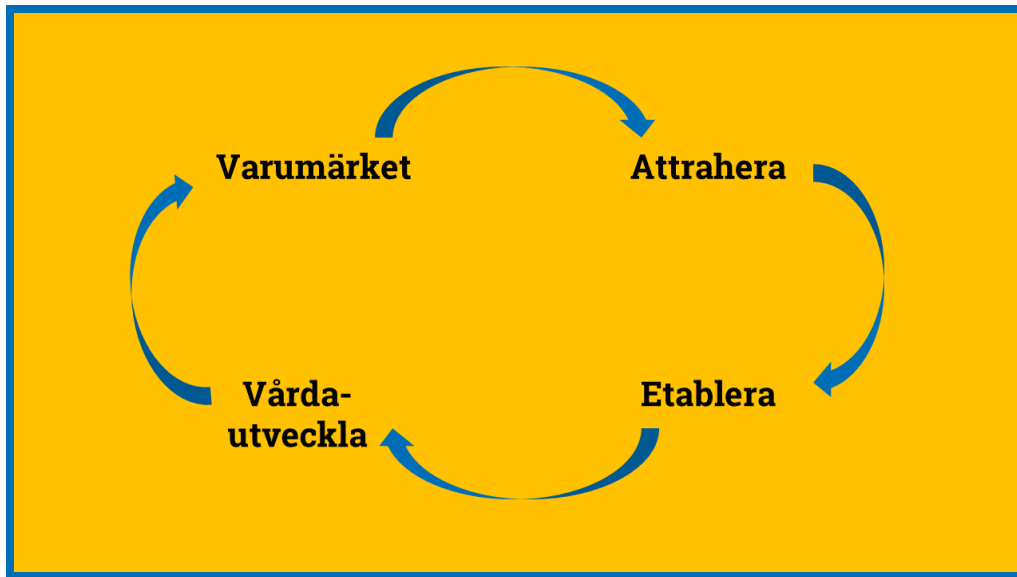
Attraktionsindex 2021 och 2025 visar att personer som besökt Sala har en betydligt mer positiv bild av kommunen än de som aldrig varit här. Det är ett kvitto på att platsens attraktionskraft driver både inflyttning och etableringar.

Inom kommunens uppdrag skapar vi förutsättningar, men utvecklingen sker i samspel med näringsliv, föreningsliv och regionala aktörer. Där vi inte äger lösningen bidrar vi med vägledning, kontakter och samarbete.

Vårt arbetssätt vilar på tre hörnstenar som håller ihop helheten i både stad och landsbygd och driver resultat: platsutveckling, service och kommunikation.

- Platsutveckling skapar miljöer där människor vill leva, arbeta och mötas och aktiviteter som gör att de trivs.
- Service underlättar vardagen för invånare och företag.
- Kommunikation berättar på ett samlat sätt vad Sala är och kan bli.

Arbetet följer ett cirkulärt flöde där Varumärket → Attrahera → Etablera → Vårda & utveckla hänger ihop och förstärker varandra. En stark identitet attraherar, samordnade processer tar intresse till faktisk etablering och uppföljning med värdskap får företag att trivas, växa och bli ambassadörer.

- **Varumärket:** verklig platsutveckling + strategisk kommunikation ger tydlig identitet.
- **Attrahera:** samlade insatser som når besökare, talanger och investerare.
- **Etablera:** en väg in, spårbara/förutsägbara processer och planerad kapacitet.
- **Vårda & utveckla:** service, dialog och uppföljning som får företag att växa.

8 MÅLGRUPPER – ATT STÄRKA DET SALA HAR OCH BYGGA FÖR FRAMTIDEN

Våra insatser riktar sig i första hand till de som redan valt Sala – invånare, företagare och besökare som varje dag bidrar till vår gemensamma utveckling. Genom att vårda och stärka dessa relationer bygger vi en stabil grund att växa ifrån.

Ett framgångsrikt arbete med näringsliv och platsutveckling börjar med att lära känna de vi är till för och de vi vill locka till oss. Sala kommuns insatser riktar sig i första hand till de som redan valt Sala. Genom att vårda och stärka dessa relationer byggs en stabil grund att växa ifrån.

Våra prioriterade målgrupper för näringslivs- och platsutveckling

Invånare och företagare som verkar här är Sala kommuns viktigaste målgrupp. Vi skapar förutsättningar för trivsel och utveckling.

Besökare är ofta första steget i kedjan – den som trivs här kan bli framtida invånare eller företagare. Vi fokuserar framför allt på *nyfikna upptäckare* som söker kultur, historia och lokala upplevelser samt *aktiva naturälskare* som lockas av friluftsliv och hållbara naturupplevelser.

Inflyttare. Sala har bäst förutsättningar för goda resultat genom att främst rikta oss mot barnfamiljer och medelålders personer redo för i nästa fas i livet. Trygghet, gemenskap, bra boende och en smidig vardag gör Sala attraktivt för dessa målgrupper.

Etableringar. Vi riktar särskilt fokus på etableringar som stärker Salas profilområden: gröna näringar, industri/bygg, handel, service och besöksnäring. Samtidigt är vi öppna för marknadens initiativ och välkomnar de aktörer som väljer Sala som plats för sin etablering. Genom kluster, samarbeten och öppenhet för nya idéer skapas jobb, starkare värdekedjor och långsiktig konkurrenskraft.

9 FOKUSOMRÅDEN - INRIKTNING OCH ÅTGÄRDER

För att nå Salas önskade läge behöver Sala kommun fokusera på de områden som har störst betydelse för Salas långsiktiga attraktionskraft och hållbara utveckling. Vi utgår från nuläget, sätter en tydlig inriktning och beskriver åtgärder som sedan konkretiseras i handlingsplaner. Fokusområdena hänger ihop och stärker varandra – från företagsklimat och kompetensförsörjning till infrastruktur, bostäder, verksamhetsmark, platsvarumärke och gröna näringar. Tillsammans ger de en helhet som gör det möjligt för människor och företag att välja Sala, stanna och växa här.

I varje insats väger vi in miljömässiga effekter, social inkludering och långsiktig ekonomisk hållbarhet och på så sätt säkrar vi en utveckling som håller – idag och i framtiden. Varje fokusområde redovisas i tre delar: nuläge, inriktning och åtgärder (som konkretiseras i kommande handlingsplaner).

9.1 Företagsklimat och service

Målet är tydligt: göra det lätt att starta, driva och växa i Sala genom effektiv och möjliggörande service, förutsägbara processer och gott bemötande.

Nuläge: Näringslivet utvecklas positivt men attitydmätningar visar behov av snabbare och tydligare processer, bättre service och mer byggklar mark.

Inriktning: Sala ska uppfattas som en kommun som vill, kan och vågar stödja företag. Myndighetsutövningen ska vara lösningsorienterad, rättssäker, effektiv och serviceinriktad – med kundens eller målgruppens behov i fokus och med en öppen och kontinuerlig dialog.

Åtgärder:

- Stärka företagslotsen som funktion för en väg in.
- Fler möten och systematisk återkoppling till företag.
- Införa tidsmål och uppföljning i tillståndsprocesser.
- Utbilda medarbetare i bemötande och service.
- Utforma proportionerliga upphandlingskrav så att även lokala företag kan delta där det är tillämpligt.
- Lyfta goda exempel för att skapa stolthet.
- Förtydliga vilket stöd kommunen kan erbjuda för nystart.

- Förbättra tillgången till tydlig information och skapa fler möjligheter för dialog i de frågor som är viktiga för företagen.

9.2 Kompetensförsörjning

Hållbar tillväxt kräver rätt kompetens i rätt tid. Vi attraherar, utvecklar och behåller talang i samverkan med skola och näringsliv – och med livsmiljöer som får människor att vilja stanna i Sala.

Nuläge: Brist på arbetskraft inom teknik, vård/omsorg och gröna näringar. Kraven på digital och hållbarhetsrelaterad kompetens ökar.

Inriktning: Attrahera, utveckla och behålla kompetens genom relevanta utbildningar, attraktiva livsmiljöer och goda karriärmöjligheter.

Åtgärder:

- Utveckla praktik-, lärlings- och traineeplatser.
- Samverka med utbildningsaktörer om bristyrkesutbildningar.
- Använda platsvarumärket i talangattraktion och medflyttarservice.
- Stärka kommunen som arbetsgivare genom kompetensinsatser och god arbetsmiljö.

9.3 Infrastruktur och digitalisering

Tillgänglighet – både fysisk och digital – är avgörande för hela Sala.

Nuläge: Goda järnvägsförbindelser, men behov av bättre kollektivtrafik och bredband på landsbygden. Laddinfrastruktur är en prioritet.

Inriktning: Säkerställa robust, klimatsmart mobilitet och verka för full digital uppkoppling.

Åtgärder:

- Stödja bredbandsutbyggnad där tillräcklig täckning ännu inte finns.
- Utveckla gång- och cykelstråk mellan orter i enlighet med översiktsplanens inriktning.
- Fortsatt etablering av laddinfrastruktur.
- Utveckla bostads- och verksamhetsområden nära stationsområden.
- Ny bebyggelse planeras med god anslutning till befintliga gång- och cykelstråk. Lokalisering av ny bebyggelse i anslutning till kollektivtrafik prioriteras

- Verksamhetsområden utvecklas i lägen med närhet till god infrastruktur som vägar och järnvägar.

9.4 Bostäder och etableringsmark

Människor och företag väljer Sala om det finns plats att bo, utvecklas och må bra.

Nuläge: Tillgång till byggklar mark och varierat bostadsutbud är avgörande för utveckling.

Inriktning: Erbjud attraktiva bostäder och mark för etableringar som stärker våra branscher och möjliggör expansion.

Åtgärder:

- Identifiera och planera strategiska verksamhetsområden.
- Köpa och sälja mark för strategisk utveckling.
- Ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjning.
- Utveckla klimatsmarta boendalternativ i stad och på landsbygd.

9.5 Attraktivitet och platsvarumärke

När människor trivs och pratar gott om platsen är det den bästa marknadsföringen.

Nuläge: Sala förenar småstadens trygghet med landsbygdens öppenhet. 400-årsjubileet 2024 visade kraften i lokal samverkan.

Inriktning: Sala ska uppfattas som en trygg, hållbar och välkomnande kommun där platsvarumärket präglar service, bemötande och kommunikation.

Åtgärder:

- Genomföra årliga kampanjer och evenemang.
- Implementera platsvarumärket i alla verksamheter.
- Erbjud stöd för gemensam profilering.
- Skapa fler "popcorn"-insatser längs vägen.
- Använda storytelling som stärker bilden av Sala.
- Vårda mötesplatser i Sala stad, servicenoderna, utvecklingsorterna och på landsbygden.
- Paketera besöksanledningar inom natur, kultur och evenemang.

9.6 Gröna näringar och hållbar omställning

De gröna näringarna är en del av Salas själ och framtid.

Nuläge: Starka och platsbundna gröna näringar med hög självförsörjning på kött, mjölk, spannmål och grönsaker. Nringen är en bärande del av landsbygdens ekonomi, men utmanas av låg lönsamhet, generationsskiften, kompetensbrist och behov av klimatanpassning. Samtidigt finns stor utvecklingspotential inom bioenergi, cirkulär ekonomi och klimatsmart produktion.

Inriktning: Vara ledande inom hållbar livsmedelsförsörjning, bioekonomi och resurseffektivitet.

Åtgärder:

- Stödja lokala livsmedelskedjor och förädling.
- Samverka kring bioenergi och fossilfri energi.
- Främja innovation inom odling, vattenhushållning och cirkulära flöden.
- Värna jordbruksmark och naturresurser.
- Skapa nätverk mellan producenter, förädlare, besöksnäring och akademi.
- Skapa förutsättningar för lokala producenter att leverera till kommunen.
- Stärka hela kedjan från produktion till konsument för ökad krisberedskap.

10 GENOMFÖRANDE OCH FINANSIERING

Så går arbetet till

En strategi blir värdefull först när den omsätts i handling. För varje fokusområde tar ansvarigt kontor fram handlingsplaner med mål, aktiviteter, ansvar, resurser, tidplan och uppföljning. Planerna beslutas på tjänstepersonsnivå och kopplas till kommunens ordinarie styr- och budgetprocess. Det ger handlingsutrymme i vardagen, samtidigt som politiken kan pröva och besluta om insatser som kräver nya prioriteringar. Näringslivsenheten samordnar, driver och följer upp arbetet.

Samverkan som grund

Vi lyckas bara om vi gör detta tillsammans.

- Dialogforum: utveckla befintliga branschträffar och forum samt initiera nya vid behov – för löpande dialog och samverkan.
- Regional samverkan: fördjupa samarbetet med regionen, utbildningsanordnare och andra aktörer.
- Intern samverkan: tydliggöra roller mellan förvaltningar, utveckla gemensamma servicelöften och koordinera kommunens kommunikation.

Finansiering

För att planerna ska bli verklighet krävs resurser. Genomförandet finansieras genom:

- Kommunens ordinarie budget.
- Externa stöd och bidrag, inklusive statliga 1:1-medel.
- Samverkansprojekt, där EU-medel kan vara aktuella.

Ansvar för att söka externa medel är decentraliserat: ansvarig tjänsteperson för ett fokusområde bevakar finansieringsmöjligheter och initierar relevanta ansökningar.

11 UPPFÖLJNING, MÅL OCH INDIKATORER

Varje insats ska leda någonstans. Vi arbetar därför utifrån en enkel logik: åtgärder → önskad förflyttning → mätbara effekter → långsiktiga följd effekter. Effekterna visar om vi är på rätt väg här och nu; följd effekterna fångar den bredare samhällsutvecklingen över tid. Hur effekter mäts och följs upp fastställs på tjänstepersonsnivå och redovisas i respektive handlingsplan. På så sätt möjliggörs både ett strategiskt helhetsperspektiv och ett operativt ansvarstagande i genomförandet.

Vi skiljer på:

- Mål – det vi som kommun vill och kan uppnå (beslutas på politisk nivå).
- Medel – åtgärder och aktiviteter i handlingsplanerna (beslutas av tjänstepersoner och redovisas för politiken).
- Indikatorer – faktorer vi inte styr över men som visar helheten och omvärldens påverkan (sammanställs av förvaltning och redovisas för politiken).

På så sätt kan kommunen både mäta det vi själva ansvarar för och förstå hur våra insatser samspelar med större trender och händelser.

11.1 Våra mål

Politiskt antagna långsiktiga mål

Ett växande Sala – vi har lyckats när:

- företagande och arbetstillfällen blir fler,
- fler väljer att flytta till Sala,
- arbetslösheten minskar i takt med eller snabbare än i jämförbara kommuner,
- förtroendet för kommunens service och bemötande utvecklas positivt.

Ett tryggt och rättvist Sala – vi har lyckats när:

- förtroendet för kommunen ökar,
- fler invånare är nöjda med kommunens verksamheter,
- den upplevda tryggheten i offentliga miljöer förbättras och säkerheten stärks,
- möjligheterna till delaktighet och inflytande utvecklas.

Kortsiktiga mål (3–5 år)

De kortsiktiga målen är konkreta och mätbara samt visar vad Sala kommun kan påverka inom de närmaste åren:

- Kommunens service till företag ska upplevas som god och förbättras i alla mätområden.
- Företagare möts av samstämmiga besked och ett enhetligt, stödjande och lösningsorienterat sätt.
- Kännedom om och nytta av näringslivsenheten ökar bland företagskontakter.
- Tillgången på byggklar mark i prioriterade etableringsområden ökar successivt.
- Handläggningstider hålls på en nivå som upplevs som snabb och förutsägbar.
- Ledtider för detaljplaner minskar över tid genom effektivare processer.

Långsiktiga mål (10 år)

De långsiktiga målen pekar ut färdriktningen bortom mandatperioder:

- Kommunens myndighetsservice till företag ska ligga på en hög och stabil nivå i kundundersökningar.
- Antalet praktik- och lärlingsplatser i samverkan med lokala företag ökar över tid.
- Kännedomen om Sala som plats att bo, besöka och investera stärks lokalt, regionalt och nationellt.
- Etableringar inom våra starka branscher fortsätter växa och kompletterar det befintliga näringslivet.
- Företagsklimatet i Sala upplevs som tydligt bättre i Svenskt Näringslivs mätning över tid.

11.2 Indikatorer – det vi bevakar

Indikatorer är faktorer Sala kommun inte själva kan styra över, men som ger en temperaturmätare på hur Sala utvecklas. De hjälper oss förstå helheten och sätta våra egna mål i ett sammanhang.

Demografi och arbetsmarknad:

- Befolkningsutveckling – antal invånare och årlig förändring.
- In- och utpendling – antal personer och balansen mellan in- och utpendling.
- Sysselsättningsgrad i kommunen.

Näringslivsutveckling:

- Antal nystartade företag per år.
- Företagens lönsamhet och likviditet.
- Andel lokala företag som lämnar anbud på Sala kommuns upphandlingar.

Attraktionskraft:

- Antal gästnätter per år.
- Attraktionsindex – utveckling över tid.
- Placering i nationella rankingar över företagsklimat och service.

Infrastruktur och service:

- Bredbandsutbyggnaden – utveckling över tid.

Företagsstöd och rådgivning:

- Antal rådgivningar till personer som funderar på att starta eget företag.

Uppföljning och rapportering

Effekter och mål följs inom ramen för handlingsplanerna och återspeglaras årligen till kommunstyrelsen, med delavstämningar vid behov. Indikatorer sammanställs på förvaltningsnivå för att belysa omvärldens påverkan och helheten.

12 FRÅN ORD TILL HANDLING

Programmet blir verklighet när vi gör jobbet tillsammans i vardagen. Nu växlar vi från inriktning till genomförande – konkret, förutsägbart och i nära dialog med näringslivet, föreningslivet och invånarna.

12.1 Våra första steg

- Handlingsplaner per fokusområde och en gemensam marknadsplan. Varje plan innehåller mål, aktiviteter, ansvar, resurser, tidplan och uppföljning, och kopplas till kommunens ordinarie budgetprocess.
- En väg in och tydliga processer. Kontakten med kommunen förenklas genom samordning, gemensamma bedömningsgrunder och spårbar hantering.

12.2 Roller och ansvar

- Tjänsteorganisationen tar fram handlingsplanerna och driver genomförandet inom uppdrag och budget samt bevakar extern finansiering. Näringslivsenheten samordnar uppföljningen och är första kontaktpunkt för företag.
- Sala kommuns arbete med näringslivsfrågor är strategiskt, där kommunen har en central roll som samordnare och möjliggörare. Utvecklingen av näringslivet bygger alltid på samspelet med företag, föreningar och regionala aktörer. Kommunen bär inte ensamt ansvaret.
- Dialogen fortsätter. Sala kommun utvecklar forum, möten och branschträffar samt samarbetet med regionala aktörer och utbildningsanordnare.

12.3 Vad du som företagare kan förvänta dig – och hur du kan bidra

- Du kan förvänta dig: förutsägbara besked, uppföljning efter dialog och en kontaktyta som lotsar dig vidare.
- Du kan bidra med: återkoppling, samverkan och ambassadörskap – berätta vad som fungerar och vad som kan bli bättre, så blir vi snabbare och stärker platsens varumärke tillsammans.

- Föreningar och invånare möter samma öppna förhållningssätt. Vi skapar förutsättningar inom kommunens ansvar; varje möte och varje berättelse bidrar till bilden av Sala.

12.4 Uppföljning och lärande

Den kommunala organisationen följer regelbundet upp sina insatser för att säkerställa att vi når förväntade resultat och kan justera när det behövs.

Uppföljningen sker inom ramen för kommunens ordinarie styrning och redovisas i kommunstyrelsens delårs- och helårsrapporter. Principen är enkel: vi mäter för att styra och förbättra – inte för att räkna för räkningens skull. Lärdomar förs löpande in i nästa version av handlingsplanerna.

13 SLUTORD

Det här programmet är Salas gemensamma färdplan för näringslivsarbete, företagsklimat, platsutveckling och ökad attraktionskraft – och nu börjar arbetet på riktigt. Den kommunala tjänsteorganisationen tar fram handlingsplaner för varje fokusområde, med tydligt ansvar och resurser. Vårt fokus är att stärka det som redan ger Sala kraft, samtidigt som vi attraherar nya verksamheter inom våra starkaste näringar. När vi förenar omsorg om det befintliga med mod att växa och välkomna nytt, gör vi det alltid med hållbarhet som grund – socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Välkommen hem till Sala – idag, imorgon och långt in i framtiden!

Näringslivsstrategiskt program
Kommunstyrelsen

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

